

Oponentní posudek na diplomovou práci Jakuba Ludvíka

Vybrané aspekty nezaměstnanosti v České republice

Předložená diplomová práce Jakuba Ludvíka je rozdělena do pěti číslovaných kapitol, které jsou dále strukturovány: Úvod, 1. Způsob a metodika zjišťování nezaměstnanosti v ČR, 2. Politika zaměstnanosti, 3. Trh práce v ČR, 4. Vývoj zaměstnanosti a nezaměstnanosti států Evropské unie – plnění cílů stanovených Lisabonskou strategií, 5. Analýza nezaměstnanosti pomocí vícerozměrného regresního modelování a Závěr. Poté následuje seznam použité literatury. Celkové členění práce i jednotlivých kapitol je odpovídá zadanému tématu.

V úvodní kapitole autor popisuje fenomén nezaměstnanosti a cíl své magisterské práce. Tím je analýza vývoje nezaměstnanosti v České republice po roce 1990 z hlediska vybraných demografických aspektů a také z hlediska vlivu státní politiky zaměstnanosti. Při analýze jakéhokoli jevu (tedy i nezaměstnanosti) je důležité uvědomění si stavu datové základny. Je dobře, že autor tuto skutečnost respektuje a že se o ní zmiňuje hned v úvodu, když rozlišuje datové zdroje VŠPS a evidenci nezaměstnanosti MPSV.

První kapitola je věnována metodickým aspektům oběma typům zjišťování nezaměstnanosti a autor jim věnoval 8 stran práce. V druhé kapitole se autor zaměřil na státní politiku zaměstnanosti po roce 1989 a rozlišuje dvě základní politiky: aktivní a pasivní politiku. Instruktivní jsou grafy 1 a 2, ze kterých je patrný vývoj názorů politické reprezentace na tuto problematiku (APZ vs. PPZ) a možnosti státního rozpočtu na řešení. V této části by se ještě navíc mohla objevit politika zaměstnanosti ES, resp. vazba národní legislativy na komunitární (*Acquis communautaire*) právo ES.

Další kapitola se zabývá trhem práce a hlavními vývojovými směry. Jsou v ní diskutovány jak regionální rozdíly a jejich důvody, tak i vliv různých sociodemografických aspektů. Časové řady začínají rokem 1990 a končí rokem 2005. Tato část je v podstatě deskripcí stavu, což je v pořádku. Domnívám se ale, že obecné komentáře, které navíc opakují řečené (str. 46 – viz str. 18) patří do předchozích kapitol. Některá tvrzení jsou problematická (str. 49: pozitivní vývoj ekonomiky nepřispívá zatím k výraznějšímu zlepšení situace na trhu práce), na ně má autor práce právo, pak by měl ovšem doložit, *proč* si to myslí. Na této části je vidět, že se jedná o vlastní text (proti kompilacím v případě předchozích kapitol) –, který by zasloužil další redakci (str. 58: věková skupina zaujala místo... ale i na mnoha dalších místech). Grafy jsou problematické: není jasné proč nemají stejnou procentní škálu (pak by

byly mezi sebou porovnatelné), strukturální grafy (graf 11) vyžadují jiný typ. V kapitole věnovaná Lisabonské strategii, je zasazena situace v ČR do evropského kontextu a mohly by v ní být odkazy na evropské studie věnované této problematice (určitě existují), včetně vyhodnocení *proč* je nezaměstnanost v Evropě taková, jaká je.

Závěrečná kapitola se týká vícerozměrného regresního modelu. Tato kapitola se mohla a měla stát těžištěm bakalářské práce, bohužel se tak nestalo. V první řadě by bylo vhodné, aby autor nejprve prezentoval *pracovní hypotézu* a teprve poté způsob jejího řešení (binární logistická regrese). Na str. 79 je odkaz na zmíněné vysvětlující a vysvětlované proměnné, ale jednak není jasné, kam odkaz míří, jednak by rozdělení proměnných na tyto dvě kategorie bylo na pracovní hypotézu málo. V další části pak autor interpretuje vliv pohlaví a vzdělání, jako vysvětlujících proměnných na nezaměstnanost, v případě věku interpretace chybí – byť chápu, že je obtížná. Pak je ale korektní toto uvést. Základní problém spočívá v nenaplněných možnostech této kapitoly. Bylo by například možné řešit vazbu modelu na populační prognózu a odhadovat vývoj nezaměstnanosti ve vztahu k měnící se věkové struktuře nebo struktuře podle vzdělání (prognóza podle vzdělání se musela samozřejmě dopočítat).

Domnívám se, že důvod proč tato kapitola nebyla lépe zpracována spočívá velmi pravděpodobně v nedostatku času. Uvedené výhrady jsou dílčího charakteru, doporučuji práci k obhajobě.

Ing. Jaroslav Kraus, Ph.D.

29. května 2007